

TAKOGRAF CİHAZLARI MUAYENE VE DAMGALAMA YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, karayolu taşımacılığı yapan araçlarda kullanılması zorunlu olan takograf cihazlarına verilecek servis hizmetleri ile takograf cihazları kullanıcılarının sorumluluklarına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, ulusal veya uluslararası karayolu taşımacılığı yapan araçlarda kullanılan analog, elektronik ve dijital takograf cihazlarının muayene ve damgalanması ile ilgili usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik; 11/1/1989 tarihli ve 3516 sayılı Ölçüler ve Ayar Kanununun 9 uncu, 13 üncü ve 17 nci maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1)(Değişik:RG-29/4/2015-29341) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Analog takograf cihazı: 21/5/2010 tarihli ve 27587 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Yapan Araçlarda Kullanılan Takograf Cihazları Hakkında Yönetmeliğin EK-I’ine uygun takograf cihazını,

b) Bakanlık: Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığını,

c) Damga: Üzerinde damga yapmaya yetkili yerlerin bilgilerinin yer aldığı; yakma, asitle aşındırma, yapıştırma, basma, vurma veya tele takılan kurşunun sıkılması suretiyle yapılan veya plastik malzemeden imal edilmiş olan veya kendinden yapışma özelliğine sahip, çıkartıldığında tahrip olan özel olarak hazırlanmış etiketi veya elektronik olarak emniyet tedbirlerinin alınmasını sağlayan aracı,

ç) Dijital takograf cihazı: Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Yapan Araçlarda Kullanılan Takograf Cihazları Hakkında Yönetmeliğin EK-IB’sine uygun takograf cihazını,

d) Elektronik takograf cihazı: Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Yapan Araçlarda Kullanılan Takograf Cihazları Hakkında Yönetmeliğin EK-I veya EK-IB’sinde yer alan gereklilikleri karşılamayan takograf cihazını,

e) İl müdürlüğü: Bakanlık il müdürlüklerini,

f) Kalibrasyon: Takograf cihazının montajı, tamiri veya yeniden ayarlanmasını müteakip ilgili teknik düzenlemesine uygun çalışıp çalışmadığının güncellenmesi veya doğrulanmasını,

g) Kanun: 3516 sayılı Ölçüler ve Ayar Kanununu,

ğ) Mekanik dönüştürücü: Dijital takograf cihazı kullanan veya kullanacak olan araçların şanzımanına hareket sensörünün doğrudan bağlanmasının mümkün olmadığı durumlarda, bağlantıya imkan sağlayan ve TSE K 246 Belgelendirme Kriterine uygun dönüştürücüyü,

h) Montaj: Takograf cihazının bir araca takılması işlemini,

ı) Montaj etiketi: Takograf cihazının kalibrasyonunun yapılmasını müteakip, araç sürücü kabini içerisine ve kolayca görünebilecek bir yere servis tarafından iliştilerecek olan ve takograf cihazı kalibrasyon belgesi ile aynı seri numarasını haiz, taklit edilmeyi önleyici hologram bulunan etiketi,

i) Muayene: Takograf cihazının bu Yönetmelikte belirtildiği şekilde kontrolü ile gerektiğinde kalibrasyonunun yapılması işlemlerinin tamamını,

j) Servis: 14/2/2012 tarihli ve 28204 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Takograf Cihazları Servis Hizmetleri Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre Bakanlık tarafından belgelendirilen gerçek veya tüzel kişileri,

k) Şirket: Kiralık, ücret karşılığı veya kendi hesabına karayolunda taşımacılıkla meşgul olan; herhangi bir gerçek kişi, tüzel kişi, kâr amaçlı olsun olmasın kendi tüzel kişiliği olan veya bu tür kişiliğe sahip bir otoriteye bağımlı olan kuruluşu,

l) Takograf cihazı: Analog ve dijital takograf cihazlarını,

m) Tamir: Hareket sensörünün veya araç ünitesinin güç kaynağı ile bağlantısının kesilmesi veya diğer takograf cihazı aksamından ayrılması veya açılmasını gerektirecek servisler tarafından yapılan herhangi bir tamir işlemini,

n) Tip onay belgesi: Analog ve dijital takograf cihazları için Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Yapan Araçlarda Kullanılan Takograf Cihazları Hakkında Yönetmeliğe göre alınmış AT tip onay belgesini,

o) Üretici etiketi: Takograf cihazının ilgili teknik düzenlemesinde belirtildiği şekilde cihazla ilgili bilgiler içeren, okunaklı ve tahrip edilmeden silinemez veya sökülemez bir şekilde tasarlanmış ve takograf cihazının üreticisi tarafından takograf cihazına iliştilirilmiş açıklayıcı etiketi,

ö) **(Ek:RG-16/11/2017-30242)** Takograf modülü: Bakanlık tarafından oluşturulan veri tabanı yazılımı içerisinde takograf hizmetlerine ilişkin belgelendirme, denetim, eğitim işlemlerinin giriş ve takibinin yapıldığı ve takograf cihazı kalibrasyon belgelerinin düzenlenerek kayıt altına alındığı çevrimiçi yazılım sistemini,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Muayene ve Damgalama

Muayene ve damgalama için temel hususlar ve sorumlular

MADDE 5 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerine göre muayene ve damgalama işlemleri yapılmamış olan takograf cihazları, araçlarda kullanılmaz.

(2) Takograf cihazının kullanımı süresince bu Yönetmelikte belirtilen muayene ve damgalama işlemlerinin gerekli sürede yaptırılmış olmasından şirket sorumludur.

(3) Takograf cihazının serviste yapılan montaj, muayene ve damgalama işlemlerini, gereğine uygun olarak yapmaktan yetkili teknik personel, servis sorumlusu ve servis sahibi müteselsilen sorumludur.

(4) Bu Yönetmelik hükümleri gereği muayenesi yapılacak takograf cihazlarının tip onay belgesinin alınmış olması gerekir.

(5) Bu Yönetmelik hükümleri gereği takograf cihazları ile ilgili yetkilendirilmiş servisler ile takograf cihaz montajını yapan araç üreticileri takograf cihazının tip onay belgesinin bir suretini iş yerlerinde muhafaza eder.

(6) Servisler;

a) **(Mülga:RG-29/4/2015-29341)**

b) Takograf cihazının tamiri dışındaki işlemlerde, takograf servis hizmetleri onay belgesinde belirtilen takograf türü için marka sınırlaması olmaksızın hizmet verir.

c) **(Değişik:RG-16/11/2017- 30242)** Takograf cihazı kalibrasyon belgesini, tüm tür ve markalar için,takograf modülü üzerinden düzenler. Yabancı plakalı araçlarla ilgili takograf cihazı kalibrasyon belgesi düzenleme işlemlerini belge formatı aynı olacak şekilde takograf modülünü kullanmadan yapar.

ç) Takograf cihazının muayenesinde kullanılan ve akredite laboratuvarından kalibrasyonu gereken cihazların kalibrasyonlarını en fazla bir yıl süreli olacak şekilde yaptırır ve kalibrasyon süresinin geçerliliği bitmemiş şekilde kullanır.

d) Takograf cihazının muayenesinde kullandığı yazılım ile donanımları çalışır vaziyette bulundurur ve gerekli hizmeti aksatmadan verecek şekilde kullanır.

e) **(Ek:RG-16/11/2017- 30242)** Muayene ve damgalama işlemleri için takograf modülünün gerektirdiği bilgi girişlerinin eksiksiz ve doğru şekilde yapılmasından servis sorumlusu ve servis sahibi müteselsilen sorumludur.

f) **(Ek:RG-16/11/2017-30242)** Servis, takograf modülünden düzenlediği takograf cihazı kalibrasyon belgelerinde daha sonra herhangi bir değişiklik yapamaz.

g) **(Ek:RG-16/11/2017- 30242)** Şirkete verilecek ve serviste muhafaza edilecek takograf cihazı kalibrasyon belgesi nüshalarında, belgede ismi bulunanların ıslak imzalarının olması gerekir.

(7) **(Değişik:RG-29/4/2015-29341)** Bakanlıktan Takograf Cihazları Servis Hizmetleri Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre yetki belgesi almış teknik personel, takograf cihazının tamirinde sadece yetki belgesinde belirtilen takograf türü için işlem yapar.

(8) **(Ek:RG-20/11/2020-31310)** Tip onay belgesi bulunmayan ancak üretim aşamasının tamamlandığı ve belgelendirme aşamasına geçildiği üreticisi tarafından beyan edilen dijital takograf cihazının saha testlerinin uygulanmasına, cihazların ilk muayeneleri yapılmak suretiyle Bakanlıkça belirlenecek usul ve esaslara göre izin verilir.

Muayeneler

MADDE 6 – (1) Takograf cihazları, Kanunda düzenlenen muayenelerden aşağıda belirtilenlere tabi tutulur.

- a) İlk muayene,
- b) Periyodik muayene,
- c) Ani muayene,
- ç) Şikayet muayenesi.

İlk muayene, geçerlilik süresi ve başvuru

MADDE 7 – (1) Takograf cihazlarının ilk muayene ve damgalama işlemleri bu cihazların kullanımından önce veya tamirinden sonra servislere başvurularak servisler tarafından yapılır.

(2) İlk muayenenin yaptırılmasından şirket sorumludur.

(3) İlk muayene damgasının geçerlilik süresi iki yıldır. Bu süre takograf cihazının ilk muayenesinin tamamlanması işleminden sonra düzenlenen takograf cihazı kalibrasyon belgesi üzerindeki tarihten itibaren hesaplanır.

(4) **(Değişik:RG-16/11/2017- 30242)** İlk muayene geçerlilik süresinin sona ermesi veya 8 inci maddenin dördüncü fıkrasındaki istisnai durumların oluşması halinde takograf cihazları periyodik muayene işlemine tabidir.

Periyodik muayene, geçerlilik süresi ve başvuru

MADDE 8 – (1) Takograf cihazlarının periyodik muayene ve damgalama işlemleri, ilk muayene geçerlilik süresi dolmadan ya da bir önceki periyodik muayene süresi dolmadan önce servislere başvurularak gerçekleştirilir.

(2) Periyodik muayenenin yaptırılmasından şirket sorumludur.

(3) Takograf cihazlarının periyodik muayene ve damgalama işlemleri, dördüncü fıkra da sayılan istisnai haller dışında, iki yılda bir yapılır.

(4) Muayene geçerlilik süresi dolmasa da aşağıdaki durumlar oluştuğunda periyodik muayene ve damgalama yapılır.

a) Araç üreticisi tarafından, aracın teknik belgelerinde tanımlanmış araçta kullanılacak lastik ebadındaki değişiklik, şanzıman onarımı ve şanzımana bağlı hareket sensörü damgasının bozulmasına bağlı olarak meydana gelecek bir değişiklik sonrası, aracın karakteristik katsayısı “w” de değişiklik,

b) Araca iliştirilmiş mevcut montaj etiketindeki değerle kıyaslandığında, araç lastiklerinin etkin çevresi “l” de ± 4 oranında meydana gelmiş bir değişiklik,

c) Araç tescilinin yapıldığı plaka numarasında “VRN” değişiklik,

ç) Dijital takograflar için koordine edilmiş evrensel zamanda “UTC saatinde” yirmi dakikadan daha fazla sapma olması durumunda.

(5) Periyodik muayene süresi, takograf cihazının son muayene işleminden sonra düzenlenen, kalibrasyon belgesi ve montaj etiketi üzerindeki tarihten itibaren hesaplanır.

İlk muayene ve periyodik muayene işlemleri

MADDE 9 – (1) İlk muayene ve periyodik muayenede servis aşağıdaki kontrolleri yapar.

a) **(Değişik:RG-29/4/2015-29341)** Takograf cihazının ilgili teknik düzenlemesine uygun olduğunu, takograf cihazı üzerindeki damgaların yapılmış olduğunu, üretici etiketinin iliştirilmiş olduğunu ve bunların uygunluğunu kontrol eder.

b) Montajın araç üreticisi tarafından yapılması durumunda; araç üreticisi tarafından araca iliştirilmiş etiket bilgilerini kontrol eder.

c) Tamir sonrası yapılacak ilk muayenede, damgaların sökülmesi ile ilgili tutanağı ve takograf cihazı üzerindeki damgaları kontrol eder.

ç) **(Değişik:RG-16/11/2017- 30242)** Dijital takograf cihazlarında muayene öncesi, teknik veri çıktısı ile olaylar ve hatalar çıktısını alır ve kontrol eder.

d) Takograf cihazının azami toleranslara ilişkin bu Yönetmelik hükümlerine uygunluğunu kontrol eder.

e) Takograf cihazının kullanıcı tuşlarının tasarlandığı gibi çalıştığını, ekranın ışıklandırmasını ve yazıcıyı kontrol eder.

f) **(Ek:RG-29/4/2015-29341)** 30/06/2014 tarihinden sonra montajı yapılmış olan dijital takograf cihazının ve hareket sensörünün ilgili teknik düzenlemelerdeki tüm gereklilikleri karşılayan güncel sürümde olduğunu ve bağımsız hareket sinyalinin Kontrol Alan Ağı (CAN) üzerinden alınabildiği araçlarda bağımsız hareket sinyali fonksiyonunun çalıştığını kontrol eder.

(2) Servis, birinci fıkrada belirtilen kontroller sonucunda uygun olan takograf cihazları için ilk muayeneyi, birinci ve üçüncü fıkrada belirtilen kontroller sonucunda uygun olan takograf cihazları için periyodik muayeneyi aşağıdaki işlemleri yaparak tamamlar.

a) Araç karakteristik katsayısını "w", araç lastik ebadını ve lastiklerin etkin çevresini "l" ölçüm yoluyla tespit eder.

b) Takograf cihazına hiçbir müdahale aletini eklemes.

c) Takograf cihazının kalibrasyonunu yapar.

ç) Takograf Cihazları Servis Hizmetleri Hakkında Yönetmelik hükümlerine uygun şekilde takograf cihazı kalibrasyon belgesini ve montaj etiketini düzenler.

d) İlk muayenede veya bir önceki periyodik muayenede iştirilmiş montaj etiketini çıkarak düzenlediği montaj etiketini araca iştirir.

e) **(Ek:RG-16/11/2017- 30242)** Dijital takograf için muayene sonrası teknik veri çıktısı ile olaylar ve hatalar çıktısını, analog takograf için test esnasında kullandığı kayıt sayfasını alır ve uygunluğunu kontrol eder.

(3) Servis, periyodik muayenede birinci fıkraya ilave olarak aşağıdaki kontrolleri de yapar.

a) Takograf cihazında ve sistemin diğer parçalarında, ilk muayenede ya da bir önceki periyodik muayenede yapılmış damgaların bulunup bulunmadığını ve bunların uygun olup olmadığını kontrol eder.

b) Takograf cihazının doğru çalışmasını engellemek maksadıyla yapılabilecek müdahaleleri tespit etmek için takograf cihazının ve aksamalarının bütünlüğünü kontrol eder.

(4) Servis, dijital takograf cihazlarının periyodik muayenesinde; ilgili teknik düzenlemesine uygun olarak kaydettiği olay veya hataların herhangi birini tespit etmesi ve bu durumun takograf cihazının güvenliğini riske sokacağını düşünmesi halinde ilave olarak aşağıdaki işlemleri yapar.

a) İlk muayenede ya da bir önceki periyodik muayenede araca iştirilmiş montaj etiketi üzerindeki bilgileri takograf cihazında kayıtlı bilgilerle karşılaştırır.

b) Takograf cihazı ile hareket sensörü arasında eşleşme işleminin gerektiği sensör kullanılması durumunda hareket sensörü bilgileri ve takograf cihazında tutulan bilgilerin eşleştirme kaydını karşılaştırır.

(5) **(Değişik:RG-16/11/2017- 30242)** Servisler, dördüncü fıkrada belirtilen bilgi ve belgeleri üç yıl süresince serviste muhafaza eder.

(6) Montajın araç üreticisi tarafından yapılması durumunda, araç üreticisi, takograf cihazının azami toleranslara ilişkin bu Yönetmelik hükümlerine ve tip onay gereklerine fiziksel uygunluğunu kontrol eder. Uygun değilse montaj işlemini yapmaz.

(7) **(Ek:RG-29/4/2015-29341)** **(Değişik:RG-16/11/2017- 30242)** Dijital takograf cihazlarının montaj işlemlerinde hareket sensörü, araç şanzımanına doğrudan bağlanır. Doğrudan bağlantı yapılamayan durumlarda ise yurt içi taşımacılıkta kullanılan araçlar için mekanik dönüştürücü veya adaptör kullanılır. Mekanik dönüştürücü kullanılması durumunda dönüştürücünün seri numarası ve üretici bilgisi kalibrasyon belgesinin açıklama bölümünde belirtilir. Doğrudan bağlantı yapılamama nedeni, servis sorumlusunun da imzası olacak şekilde tutanak ile kayıt altına alınarak ilgili diğer bilgi ve belgelerle birlikte en az üç yıl süresince serviste muhafaza edilir.

İlk ve periyodik muayenelerde tespit edilen uygunsuzluklar ve yapılacak işlemler

MADDE 10 – (1) Servis, araçta takılı takograf cihazlarının ilk veya periyodik muayenesinde 9 uncu maddede belirtilen kontroller sonucunda uygunsuzluk tespit ederse, takograf cihazının muayenesini yapmaz. Söz konusu uygunsuzlukların giderilmesini müteakip takograf cihazının muayenesini yapar.

(2) **(Değişik:RG-16/11/2017-30242)** Servis, ilk muayene veya periyodik muayene süresinin geçirilmiş olması durumunda kullanıcıya bu durumla ilgili bilgilendirmeyi yaparak muayene ve damgalama işlemini yapar.

(3) **(Değişik:RG-16/11/2017- 30242)** Servis, bu maddenin ikinci fıkrasında belirtilenler dışındaki uygunsuzluklarda, uygunsuzluğa ilişkin görsel kayıt alarak ilgili bilgi, belge, kırık damga, müdahale aleti ve benzeri fiziksel eklerle birlikte en az üç yıl serviste muhafaza eder.

(4) **(Değişik:RG-16/11/2017- 30242)** Servis, bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen durumlarda uygunsuzluğun giderilememesi veya gidermeye yönelik işlemlerde şirket ile mutabık kalamaması durumunda muayene işlemini yapmaz ve muayeneyi yapmama nedenine ilişkin bir rapor hazırlar, imzalı kaşeli olarak birini kullanıcıya verir diğerini ise serviste üç yıl süresince muhafaza eder.

(5) **(Mülga:RG-16/11/2017- 30242)**

(6) **(Mülga:RG-16/11/2017- 30242)**

(7) **(Mülga:RG-16/11/2017- 30242)**

Ani muayene, tespit edilen uygunsuzluklar ve yapılacak işlemler

MADDE 11 – (Değişik:RG-16/11/2017-30242)

(1) Ani muayene Bakanlık veya il müdürlüğü tarafından takograf cihazının mevzuatına uygun olarak kullanılıp kullanılmadığını tespit etmek üzere yapılan muayenedir. Bu muayenelerde uygunsuzluk tespit edilmesi halinde ilgililer hakkında yasal işlemler yapılır.

(2) Bakanlık veya il müdürlüğü ani muayenelerde gerektiğinde yetkili servislerden yararlanabilir, bu durumda servis herhangi bir ücret talep edemez.

(3) Ani muayene işlemlerinde gerektiğinde cihazdan, akıllı karttan veya takograf modülünden alınan bilgiler de incelenir.

Şikayet muayenesi, tespit edilen uygunsuzluklar ve yapılacak işlemler

MADDE 12 – (1) Şikayet muayenesi; takograf cihazının doğru çalışıp çalışmadığını tespit etmek üzere, şirketin veya diğer bir kimsenin yazılı başvurusu üzerine yapılan muayenedir.

(2) Şirket tarafından yapılan şikayette, başvuru servise yapılır ve periyodik muayene işlemleri uygulanır.

(3) **(Değişik:RG-16/11/2017- 30242)** Diğer kişilerin yapacağı şikâyet, başvuru; başvuru sahibinin adı, soyadı, T.C. kimlik numarası ve adres bilgilerini içerecek şekilde il müdürlüğüne yapılır. İl müdürlüğü şikâyet konu aracı tespit ettiği durumlarda gerekmesi halinde yetkili bir serviste şikâyet edilen takograf cihazını periyodik muayene işlemine tabi tutar. Muayene ücretleri, olumsuzluk tespit edilenlerde şirket, edilmeyenlerde 19 uncu maddenin birinci fıkrası dikkate alınmaksızın şikâyet başvurusu yapan tarafından servise ödenir.

(4) Takograf cihazının piyasaya arzıyla ilgili bir şikayette, başvuru il müdürlüklerine yapılır. İl müdürlüğü tarafından, mevzuata aykırı bir durumun tespiti halinde gerekli yasal işlemler yapılır.

Muayenede azami toleranslar

MADDE 13 – (1) Takograf cihazlarının muayenesinde bu maddenin ilgili fıkralarında belirtilen azami toleranslara uygunluk dikkate alınır.

(2) Analog takograf cihazlarında azami toleranslar; muayene 0°C ile 40°C aralığındaki ortam sıcaklığında aşağıdaki toleranslar dâhilinde yapılır.

a) Katedilen mesafenin ölçülmesi;

1) İlk muayenede, 1 km ve üstü mesafe için gerçek mesafeden %2 fazla veya az,

2) Periyodik muayenede ve kullanımda, 1 km ve üstü mesafe için gerçek mesafeden %4 fazla veya az.

b) Hızın ölçülmesi;

1) İlk muayenede, gerçek hızdan 4 km/h fazla veya az,

2) Periyodik muayenede ve kullanımda, gerçek hızdan 6 km/h fazla veya az.

c) Zamanın ölçülmesi: İlk muayene, periyodik muayenelerde ve kullanımda, günde ± 2 dakika veya her yedi günde ± 10 dakika.

(3) Dijital takograf cihazlarında azami toleranslar;

a) Katedilen mesafenin ölçülmesi: Takograf cihazının mesafeyi 0 km'den 9999999.9 km'ye kadar ölçmesi gerekir. Ölçüm; aracın hem ileri hem de geri hareketleri toplayacak şekilde veya sadece ileri hareketi dahil edecek şekilde, en az 1000 m'lik mesafe ve 0.1 km'den daha iyi veya buna eşit bir hassasiyete sahip şekilde ve aşağıdaki toleranslar dahilinde olmak zorundadır.

1) İlk muayene ve periyodik muayenede $\pm \% 2$,

2) Kullanımda $\pm \% 4$.

b) Hızın ölçülmesi: Takograf cihazı hızı 0 km/h'den 220 km/h'ye kadar ölçmek zorundadır. Takograf cihazı, kullanım sırasında görüntülenen hız için azami ± 6 km/h'lik bir toleransı sağlamak amacıyla ve aşağıdaki toleransları da dikkate alarak, 20 km/h ile 180 km/h arasındaki hızlar için ve 4000 darbe/km ile 25000 darbe/km arasındaki araç karakteristik katsayıları için hızı, sabit hızda, ± 1 km/h'lik bir toleransla ve hızın ölçülmesi 1 km/h'ye eşit veya bundan daha iyi bir hassasiyete sahip olacak şekilde, lastik değişiklikleri gibi girdi değişikliklerinde ± 2 km/h ve ilk muayene ve periyodik muayenede ± 1 km/h toleranslar dâhilinde olmak zorundadır. Veriyi hafızaya alma için hassasiyet, takograf cihazı tarafından hafızaya alınan hıza ilave ± 0.5 km/h'lik bir toleransı gerektirir. Hız, normal toleranslar dâhilinde, hızın 2 m/s²'ye kadar olan bir oranda değiştiğindeki bir hız değişimi bitiminden itibaren 2 saniye içerisinde doğru bir şekilde ölçülmesi gerekir.

Takograf cihazının azami toleranslarının ölçülmesi koşulları

MADDE 14 – (1) Takograf cihazının azami toleranslarının ölçülmesi;

a) Araç yüksüz, normal çalışır durumda,

b) Lastik basınçları araç üreticisinin verdiği değerlere uygun,

c) Lastik aşınması, ilgili mevzuatında müsaade edilen sınırlarda,

ç) Aracın hareketi; araç, kendi motoru ile tahrik edilerek, 1000 m'lik düzgün bir hat boyunca ve düz bir yüzey üzerinde, 50 ± 5 km/h hızla ilerleyerek veya karşılaştırılabilir doğrulukta, olması halinde, uygun yöntemler kullanılarak gerçekleştirilir.

Muayenede kullanılacak damgalar

MADDE 15 – (1) Muayene işlemlerinin tamamlanmasından sonra, uygun bulunan takograf cihazlarına bu Yönetmelik hükümlerini sağlayan damgalama işlemlerinin servis tarafından yapılması zorunludur.

(2) Her muayene sonrasında, tamir için sökülmesi gereken takograf cihazı üzerindeki damga dışındaki önceden uygulanmış damgalar servis tarafından kendi damgası kullanılmak suretiyle yenilenir. Bu damgalar birden fazla servise ait olamaz.

(3) Takograf cihazının güvenilir ve doğru şekilde çalışmasını sürdürmesi için gereklilik arz eden acil durumlarda veya hız sınırlayıcı bir cihazı veya yol güvenliğini etkileyen herhangi bir cihazı monte etmek, ayarlamak veya tamir etmek amacıyla, servis tarafından hemen veya diğer durumlarda yedi iş günü içinde tekrar damgalanması kaydıyla, damgası sökülebilecek yerler aşağıda belirtilmiştir.

a) Takograf cihazı ile araç arasındaki bağlantılar,

b) Varsa adaptörün kendisi ve devreye irtibatlandırıldığı bağlantılar,

c) Varsa adaptör ve anahtar mekanizmasını cihazın diğer kısımları ile birleştiren bağlantılar.

(4) **(Değişik:RG-16/11/2017- 30242)** Damgaların sökülmesiyle ilgili üçüncü fıkrafta belirtilen her durumda, damgaların sökülme nedenini belirten yazılı ifade hazırlanarak ilgililerce imzalanır ve yetkililere gösterilmek üzere tekrar muayene ve damgası yapılıncaya kadar şirket tarafından araçta muhafaza edilir.

Damgalanacak yerler

MADDE 16 – (1) Takograf cihazlarının asgari olarak bu maddede belirtilen yerlerine damgalama işlemi yapılır.

(2) Bu maddede belirtilmemiş olsa dahi, takograf cihazının tip onayında belirtilen damgalanacak yerler damgalanır.

(3) Analog takograf cihazlarında aşağıda belirtilen kısımlar damgalanır.

a) Üzerindeki bilgiler sökülürken hasarlanmayacak şekilde iliştilmişse montaj etiketi,

- b) Takograf cihazı ile araç arasındaki bağlantı noktaları,
 - c) Adaptörün kullanıldığı durumlarda, adaptörün kendisi ve devreye irtibatlandırıldığı bağlantı noktası,
 - ç) Dingil oranı iki veya daha fazla olan araçlarda anahtar mekanizması,
 - d) Adaptör ve anahtar kullanıldığı durumlarda, adaptör ve anahtar mekanizmasını cihazın diğer kısımları ile birleştiren bağlantı noktaları,
 - e) Takograf cihazı sabitini “k”, aracın karakteristik katsayısına “w” uyarlayan cihazlara erişimin sağlandığı kapaklar,
 - f) Tamir işleminin gerektiği durumlarda cihazın mahfazasının açılarak içerisine müdahaleye imkan vermeyecek şekilde damga planında gösterilen damgalanacak yerler.
- (4) Dijital takograf cihazlarında aşağıda belirtilen kısımlar damgalanır.
- a) **(Mülga:RG-16/11/2017- 30242)**
 - b) **(Değişik:RG-16/11/2017- 30242)** Hareket sensörü ile şanzıman bağlantıları,
 - c) Tamir işleminin gerektiği durumlarda cihazın mahfazasının açılarak içerisine müdahaleye imkân vermeyecek şekilde damga planında gösterilen damgalanacak yerler,
 - ç) İşaretlemeler sökülürken tahrip edilmeyecek bir şekilde iştirildiği sürece montaj etiketi,
 - d) Bağlantısı koparıldığında, tespit edilemeyen değişikliklerin yapılmasına veya tespit edilemeyen veri kaybına ya da takograf cihazının yanlış çalışmasına neden olabilecek herhangi bir bağlantı noktası,
 - e) Pil değişimi gereken cihazlar için sadece pile erişimin sağlandığı nokta,
 - f) Adaptörün kullanıldığı durumlarda, adaptörün kendisi ve devreye irtibatlandırıldığı bağlantı noktası.
 - g) **(Ek:RG-29/4/2015-29341)** Mekanik dönüştürücü kullanılmış ise mekanik dönüştürücü ile hareket sensörü ve şanzıman bağlantı kısımları.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kayıtlar, Denetim ve Muayene Ücretleri

Kayıtlar

MADDE 17 – (1) Servis, takograf cihazının muayene ve damga işlemi sonunda ilgili mevzuatında belirtilenlere ilave olarak aşağıda belirtilen kayıtları düzgün ve güvenilir olarak tutar ve muhafaza eder.

a) Servis hizmeti verilen tüm takograf cihazları için, parametre ayarlarıyla birlikte, araç bilgileri, takograf cihazı bilgileri ve seri numarası ile işlemi gerçekleştirmek için kullanılan servis kartı ya da kartlarına ait bilgiler, belgeler, tutanaklar,

b) Kullanılmamış, bozuk, geçersiz veya hasarlı takograf cihazı kalibrasyon belgesi ve montaj etiketine ait seri numaralarının elektronik ortamdaki kayıtları.

c) **(Ek:RG-16/11/2017- 30242)** Takograf cihazı kalibrasyon belgelerinin ıslak imzalı bir nüshası.

ç) **(Ek:RG-16/11/2017- 30242)** Dijital takograf için muayene öncesi ve sonrası alınan teknik veri çıktısı, olaylar ve hatalarla ilgili teknik çıktılar ve diğer yapılan tespitlerle ilgili teknik çıktılar.

d) **(Ek:RG-16/11/2017- 30242)** Analog takograf için, muayene esnasında kullanılan kayıt sayfası.

(2) Servis, dijital takograf cihazının tamiri ve/veya sökülmesi sırasında indirilen veri kayıtlarının saklanmasıyla ilgili olarak;

a) İndirilen verinin güvenilir şekilde kaydını ve muhafazasını,

b) İndirilen veri için, şirket talebinin aslının muhafazasını,

c) Şirkete gönderilen veriyle ilgili dokümanın servis sorumlusunun imzasını haiz suretinin muhafazasını,

ç) Araca takılı olan takograf cihazının sökülmesinde cihazda kayıtlı bilgilerin indirilmesini, kaydedilmesini ve bu bilgilerin şirkete gönderilmesini,

d) Araca monte edilecek ikinci el takograf cihazındaki kayıtlı bilgilerin indirilmesini ve takograf cihazı seri numarasının ve son araç tescil numarasının kaydedilmesini ve bu bilgilerin şirkete gönderilmesini,

sağlar.

(3)(**Ek:RG-29/4/2015-29341**) Servisler üçüncü tarafların talepleri doğrultusunda düzenledikleri raporları, tespit tutanaklarını ve belgeleri muhafaza eder.

(4) (**Ek:RG-29/4/2015-29341**) (**Değişik:RG-16/11/2017-30242**) Servisler, bu Yönetmelikte belirtilen bilgi, belge, rapor, kayıt ve verileri en az üç yıl boyunca muhafaza eder.

Denetim

MADDE 18 – (1) Bakanlık veya il müdürlüğü, bu Yönetmelik hükümlerinin yerine getirilip getirilmediğini kontrol etmek için, servislerin ve üreticilerin faaliyetlerini ve bunlara ait her türlü evrak ve kayıtları denetlemeye yetkilidir.

(2) Takograf cihazı üreticisi veya servis sorumlusu, denetimde bulunan kişilere uygun çalışma ortamını sağlamakla, gerekli bilgi ve belgeleri gerçeğe uygun ve eksiksiz olarak vermekle, incelemelere yardımcı olmakla ve doğru beyanda bulunmakla yükümlüdür.

Muayene ücretleri

MADDE 19 – (1) Muayene ücretleri, muayene talebinde bulunan tarafından servise ödenir.

(2) Takograf cihazları için muayene ücreti 40 TL'dir.

(3) Muayene sonrası düzenlenen belge ve etiketler için ilave bir ücret alınmaz.

(4) Muayene ücretleri, her takvim yılı başından geçerli olmak üzere, her yıl sonunda o yıl için 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümleri uyarınca tespit ve ilan olunan yeniden değerlendirme oranında arttırılarak Bakanlıkça belirlenir.

(5) Muayene ücretlerini gösterir bilgiler serviste bulunan ilan panosunda güncellenmiş olarak ilan edilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

Dijital takograf cihazlarının kullanımı

MADDE 20 – (1) (**Değişik:RG-12/5/2012-28290**) Yurt içinde taşımacılık yapan ve takograf cihazı kullanması zorunlu olan araçlardan;

a) İlk defa tescil edilerek trafiğe çıkarılacak olanlarda,

b) 1996 model ve sonrası olup, ilk defa takograf cihazı takılacak olanlarda, dijital takograf cihazının kullanılması zorunludur.

(2) (**Ek:RG-29/4/2015-29341**) Analog ve elektronik takograf cihazı kullanan araçlardan Geçici 3 üncü maddede belirtilen süreler ve durumlara tabi olanlarda dijital takograf cihazının kullanılması zorunludur.

İdari yaptırımlar

MADDE 21 – (**Değişik:RG-16/11/2017- 30242**)

(1) (**Değişik:RG-1/5/2025-32887**) Takograf cihazlarının servis hizmetlerine ilişkin işlemlerde bu Yönetmelik hükümlerine uyulmaması durumunda, 3516 sayılı Kanun, 5/3/2020 tarihli ve 7223 sayılı Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu, 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu ve Takograf Cihazları Servis Hizmetleri Hakkında Yönetmelik hükümleri gereği idari ve cezai işlem uygulanır.

(2) Yapılan denetimlerde;

a) Takograf cihazının muayene ve damgalama işlemlerinin serviste, araç üzerinde ve bu Yönetmeliğe uygun şekilde yapılmadığı halde takograf cihazına kalibrasyon belgesi düzenlenmesi,

b) Takograf modülüne giriş yetkisi olan servis sorumlusunun bu yetkisini, giriş şifresini ve diğer bilgileri başkasına kullandırması veya paylaşması,

c) Hizmet verilen araçlara ve araç sahiplerine ait kişisel bilgilerin başka amaçla kullanılması veya paylaşılması, bu Yönetmelikte belirtilen hizmetler dışında başka amaçlarla araç ve kişi bilgilerinin sorgulanması veya paylaşılması,

ç) Takograf modülü üzerinde muayene kaydı gerçekleştiren servis sorumlusunun muayene ve damgalama sürecinin tamamında serviste bulunmaması veya kendisine ait olan akıllı kartı başkasına kullandırması,

d) Servisin, bu Yönetmelik kapsamındaki işlemlerinde manipülasyon yapıldığının tespit edilmesi,

e) Denetim personeline gerçeğe aykırı bilgi, beyan ve belge verilmesi,

f) Bu Yönetmelik kapsamındaki hizmetlerde evrakta sahtecilik veya sahte imza fiilinin işlenmesi, durumlarından herhangi birinin tespiti halinde il müdürlüğünce servisin onay belgesi ve ilgili personelin yetki belgeleri iptal edilir. Onayı iptal edilen servisin sahibi ve ilgili teknik personel üç yıl süreyle takograf cihazları servis hizmeti veremez. Gerekli hallerde Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulunulur.

(3) Yapılan denetimlerde; ikinci fıkrada sayılanlar dışında kalan ve bu Yönetmelik hükümlerine aykırılık teşkil eden diğer durumlarda servisin onay belgesi ve ilgili personelin yetki belgeleri, 15 gün süresince askıya alınır. Servis, bu sürede muayene ve damgalama işlemi yapamaz, uygunsuz işlemlerin tekrar edilmemesine yönelik düzeltici süreçlere ilişkin plan hazırlar ve il müdürlüğüne bu planı sunar. İl müdürlüğü tarafından söz konusu plan değerlendirilir ve uygun görülmesi halinde askı işlemi sonlandırılır.

(4) Servisin, bu Yönetmelik çerçevesinde yaptığı muayene ve damgalama işlemlerindeki hata veya eksikler nedeniyle şirketin maddi kayba uğraması ve bu durumun resmî kayıtlarla belgelendirilmesi halinde maddi kaybın telafisinden servis sorumludur.

Yönetmelikte hüküm bulunmayan haller

MADDE 22 – (Değişik:RG-1/5/2025-32887)

(1) Bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde; 3516 sayılı Kanun, 7223 sayılı Kanun, 2918 sayılı Kanun ve ilgili diğer mevzuat hükümleri uygulanır.

Kullanımda olan takograf cihazlarının muayene ve damgalama zorunluluğu

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Analog ve dijital takograf cihazı takılı olan araçlar için; bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten sonraki ilk araç muayenesinden önce takograf cihazının bu Yönetmelik hükümlerine göre muayene ve damgalama işleminin yapılmış olması zorunludur.

(2) Elektronik takograf cihazı takılı olan araçlar için; bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten sonraki ilk araç muayenesinden önce geçici 2 nci maddede belirtilen esaslara göre muayene ve damgalama işleminin yapılmış olması zorunludur.

Kullanımdaki elektronik takograf cihazlarının servis hizmetleri

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) **(Değişik:RG-12/5/2012-28290)** Elektronik takograf cihazları ile ilgili bu Yönetmelik kapsamında yapılması öngörülen montaj, tamir, muayene ve damgalama işlemleri, Bakanlık tarafından belgelendirilmiş, analog veya dijital takograf cihazlarına hizmet veren servisler tarafından yapılır.

(2) **(Değişik:RG-12/5/2012-28290)** Türk Standardları Enstitüsünün takograf cihazları ile ilgili belgelendirme kriterine uygun olarak üretilmiş elektronik takograf cihazlarının tamiri, Bakanlıktan alınacak yetki belgesi ile cihazın kendi üreticisi tarafından da yapılabilir. Tamir sonrası ilk muayene işlemlerinde, altıncı ve yedinci fıkralardaki hükümler ile tamir sonrası ilk muayene geçerlilik süresi ve başvuru ile ilgili 7 nci maddede yer alan hükümler uygulanır.

(3) Montaj sonrası ilk muayene, geçerlilik süresi ve başvuru ile ilgili 7 nci maddedeki hükümler uygulanır.

(4) Periyodik muayene, geçerlilik süresi ve başvuru ile ilgili 8 inci maddedeki hükümler uygulanır.

(5) Servisler, analog veya dijital takograf cihazları için kullandıkları takograf cihazı kalibrasyon belgelerini ve montaj etiketlerini elektronik takograf cihazları için de kullanır.

(6) Servisler, periyodik muayenede aşağıda belirtilen kontrolleri yapar.

a) Elektronik takograf cihazında ve sistemin diğer parçalarında, montaj sonrası ilk muayenede veya bir önceki periyodik muayenede yapılmış damgaların bulunup bulunmadığını ve bunların uygun olup olmadığını kontrol eder.

b) Elektronik takograf cihazının doğru çalışmasını engellemek maksadıyla yapılabilecek müdahaleleri tespit etmek için elektronik takograf cihazının ve aksamalarının bütünlüğünü kontrol eder.

c) Sürücü belgesinin yerleştiği yuvaya komut eden bir anahtar, buton veya mandal gibi bir mekanizmanın bulunması durumunda bu mekanizmanın iptal edilerek bu yuva içine anahtar yerleştirilmesi suretiyle dışardan müdahaleyle elektronik takograf cihazındaki bilgilerin silinebilmesinin engellenip engellenmediğini kontrol eder.

ç) Elektronik takograf cihazının, bu Yönetmelikte analog takograf cihazları için belirlenen azami toleranslara göre uygunluğunu kontrol eder.

d) Elektronik takograf cihazının kullanıcı tuşlarının tasarlandığı gibi çalıştığını, ekranın ışıktandırmasını ve yazıcıyı kontrol eder.

e) Cihaz mahfazasının, cihazın iç kısımlarına müdahaleye imkân vermeyecek şekilde yapılmış damgalarını kontrol eder.

(7) Servis, altıncı fıkrada belirtilen kontroller sonucunda uygun olan elektronik takograf cihazlarının montaj sonrası ilk muayenesini ve periyodik muayenesini aşağıdaki işlemleri yaparak tamamlar. Uygun olmayan elektronik takograf cihazının muayenesini bu uygunsuzlukların giderilmesini müteakip yapar.

a) Araç karakteristik katsayısını "w", araç lastik ebadını ve lastiklerin etkin çevresini "l" ölçüm yoluyla tespit eder.

b) Elektronik takograf cihazına hiçbir müdahale aletini eklemes.

c) Elektronik takograf cihazının kalibrasyonunu yapar.

ç) Takograf Cihazları Servis Hizmetleri Hakkında Yönetmelik hükümlerine uygun şekilde takograf cihazı kalibrasyon belgesini ve montaj etiketini düzenler.

d) Montaj sonrası ilk muayenede veya bir önceki periyodik muayenede iştirilmiş montaj etiketini çıkararak düzenlediği montaj etiketini araca iştirir.

(8) Muayene işlemlerinin tamamlanmasından sonra, servis tarafından kendi damgasını kullanmak suretiyle aşağıda belirtilen kısımların damgalama işlemlerinin yapılması zorunludur. Elektronik takograf cihazı ve bağlantılarında birden fazla servise ait damga yer almaz.

a) Elektronik takograf cihazı ile elektriksel bağlantı noktaları,

b) Hareket sensörünün mahfaza ve bağlantı noktaları,

c) Bağlantısı koparıldığında, tespit edilemeyen değişikliklerin yapılmasına veya tespit edilemeyen veri kaybına ya da elektronik takograf cihazının yanlış çalışmasına neden olabilecek herhangi bir bağlantı noktası,

ç) Üzerindeki bilgiler sökülürken hasarlanmayacak şekilde iştirilmişse montaj etiketi.

(9) Elektronik takograf cihazının azami toleranslarının ölçülmesi, 14 üncü maddede belirtilen standart test koşullarında yapılır.

(10) **(Değişik:RG-16/11/2017-30242)** Dördüncü fıkrada belirtilen kontroller sonucunda tespit edilen uygunsuzluklarda bu Yönetmeliğin 10 uncu maddesinin birinci fıkrası dışındaki hükümler aynen uygulanır.

(11) Ani muayene ve şikayet muayenesi bu Yönetmelikte belirtilen şekilde yapılır.

(12) Elektronik takograf cihazının kullanımı süresince, muayene ve damgalama işlemlerinin gerekli sürede yaptırılmış olmasından şirket sorumludur.

(13) Serviste yapılan muayene ve damgalama işlemlerini, gereğine uygun olarak yapmaktan yetkili teknik personel, servis sorumlusu ve servis sahibi müteselsilen sorumludur.

(14) **(Değişik:RG-16/11/2017-30242)** Kayıtlar ve denetim ile ilgili üçüncü bölümde yer alan hükümler uygulanır. Bu hükümlere ilave olarak elektronik takograf cihazı için muayene öncesi ve sonrası alınan teknik çıktılar da serviste üç yıl süresince muhafaza edilir.

(15) Damgaların sökülmesi ile ilgili 15 inci maddenin üçüncü ve dördüncü fıkralarında yer alan hükümler uygulanır.

(16) Muayene ücretleri ile ilgili 19 uncu maddede yer alan hükümler uygulanır.

(17) **(Değişik:RG-1/5/2025-32887)** Muayene ve damgalama işlemlerinde bu Yönetmelik hükümlerine aykırılık olması durumunda, 3516 sayılı Kanun, 7223 sayılı Kanun ve 2918 sayılı Kanun hükümleri uyarınca idari ve cezai işlem uygulanır.

Analog ve elektronik takograf cihazlarının kullanımı

GEÇİCİ MADDE 3 – (1)⁽¹⁾ (Değişik fıkra:RG-7/1/2016-29586) Yurt içinde taşımacılık yapan ve takograf kullanması zorunlu olan 1996 model ve sonrası araçlarda kullanılan analog veya elektronik takograf cihazlarının, aşağıda belirtilen sürelerde dijital takograf ile değiştirilmesi zorunludur:

- a) 1996-1998 model araçlar, 30/6/2016 tarihine kadar.
- b) 1999-2001 model araçlar, 31/12/2016 tarihine kadar.
- c) 2002-2004 model araçlar, 31/12/2017 tarihine kadar.
- ç) 2005-2007 model araçlar, 31/12/2018 tarihine kadar.

d) **(Değişik:RG-4/7/2020-31175)** 2008 ve sonrası model araçlar, 1/10/2020 tarihinden sonraki ilk araç muayenesinden önce.

(2) Yurt içinde taşımacılık yapan ve takograf kullanması zorunlu olan 1996 model ve sonrası araçlarda kullanılan ve birinci fıkrada belirtilen süreç dışında değiştirilmesi gereken analog veya elektronik takograf cihazları, birinci fıkrada belirtilen süreler dikkate alınmaksızın dijital takograf ile değiştirilir.

Yürürlük

MADDE 23 – (Değişik:RG-27/11/2013-28834)

(1) Bu Yönetmeliğin 20 nci maddesi ile geçici 3 üncü maddesi 30/6/2014 tarihinde, diğer maddeleri 15/3/2012 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 24 – (Değişik:RG-9/1/2020-31003)⁽²⁾

(1) Bu Yönetmelik hükümlerini Sanayi ve Teknoloji Bakanı yürütür.

⁽¹⁾ Bu değişiklik 1/1/2016 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

⁽²⁾ Bu değişiklik 1/1/2020 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yönetmeliğin ekini görmek için tıklayınız

	Yönetmeliğin Yayımlandığı Resmî Gazete'nin	
	Tarihi	Sayısı
	12/1/2012	28171
	Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliklerin Yayımlandığı Resmî Gazetelerin	
	Tarihi	Sayısı
1.	12/5/2012	28290
2.	27/11/2013	28834
3.	29/4/2015	29341
4.	7/1/2016	29586
5.	16/11/2017	30242
6.	9/1/2020	31003
7.	4/7/2020	31175
8.	20/11/2020	31310
9.	1/5/2025	32887